

In Nederland vinden we het de normaalste zaak van de wereld dat we over objectieve, statistische informatie beschikken. Tweede Kamerleden maken er graag gebruik van. In aanloop naar de Provinciale Statenverkiezingen, zagen we ze ook vaak schermen met werkloosheidscijfers of groeipercentages. Het zijn gegevens waar consensus over bestaat, en die je dus eigenlijk kunt beschouwen als het fundament van het Kamerwerk.

Dat we het zo vanzelfsprekend vinden, is omdat dat we het zo gewend zijn. Het Centraal Bureau voor de Statistiek – dat verantwoordelijk is voor alle nationale, officiële statistieken – bestaat al sinds 1899. Over de oprichting zegt iedereen dat het een logische stap was, in de verwetenschappelijking van het debat over de sociale kwestie. Statistieken waren daarin onmisbaar; ze waren nodig, om sturing aan de samenleving te geven. Maar als je er over nadenkt, is het heel bijzonder dat we honderd jaar geleden al zó ver waren, dat we bevolkingsstatistieken, gevangenisstatistieken of leerplichtstatistieken zo overzichtelijk en systematisch op een rij konden zetten, en dat we het de moeite waard vonden om daar in te investeren.

Het CBS begon destijds met vijf medewerkers. In 1903 was dit aantal al opgelopen tot 40, en in 1917 werkten er ruim 200 mensen. Zo creëerden ze eigenlijk hun eigen sociale kwestie, want het grootste probleem in die jaren was de huisvesting van al het personeel. Aanvankelijk was het CBS alleen aan het Binnenhof gevestigd, bij onze overburen op nr. 20, onder de vergaderzaal van de Eerste Kamer. Het zegt iets over de verbondenheid die van oudsher aanwezig is, tussen statistiek en politiek, tussen cijfers en wet- en regelgeving. Medio 1920 vertrok het CBS naar een eigen gebouw, maar de band met het parlement bleef bestaan.

Door de jaren heen, is ook het *doel* van het CBS steeds hetzelfde gebleven. Het is opgericht om maatschappelijke discussies te staven met relevante statistieken. Anno 2015 wordt deze doelstelling nog altijd actief uitgedragen. “Alleen met goede, objectieve cijfers en een heldere duiding kunnen debatten met feiten worden gevoed”, is het adagium van de huidige Directeur-Generaal. Dit betekent ook dat we niet weg kunnen kijken. Cijfers zijn cijfers, en dáár hebben we mee te *dealen*. Zelfs als die cijfers zeggen dat we alsnog €642 miljoen achterstallige contributie aan Europa moeten betalen...

Terug naar het hier en nu; naar de presentatie van de publicatie 'Nederland in 2014'. Het is niet gebruikelijk dat rapportages van het CBS in de Kamer worden toegelicht,

of aan de Voorzitter worden aangeboden. Vandaag gebeurt dat wel; vandaag is het CBS weer even terug, bijna op het oude adres. Door deze presentatie te faciliteren, wil ik benadrukken hoe dit bijzonder instituut is. Ik kan u vertellen dat er vanuit het buitenland met enige jaloezie naar het Nederlandse parlement wordt gekeken, als het gaat om onze informatiepositie.

Het CBS levert niet alleen gedrukte rapportages als deze; er is ook de enorme elektronische databank StatLine, waar het CBS ook cursussen voor verzorgt. Voor Kamerleden en ambtenaren die zoeken naar informatie die niet op StatLine te vinden is, is er zelfs een 'Helpdesk Binnenhof'. De Kamer kan het CBS vragen om een technische briefing, of om deel te nemen aan een rondetafelgesprek of hoorzitting. De reikwijdte van de beschikbare statistieken is enorm, en ze zijn dan ook van betekenis voor het werk van alle Kamerleden. Ik weet het natuurlijk niet zeker – ik heb er geen statistisch onderzoek naar gedaan – maar ik denk dat er niet één Kamerlid is dat nooit aan cijfers van het CBS heeft gerefereerd.

Ik sluit af. Ik wil het Centraal Bureau voor de Statistiek hartelijk bedanken voor dit overzichtelijke boekwerk. Het helpt ons bij onze taak: het vertegenwoordigen van bijna 17 miljoen Nederlanders. Niet alleen op basis van persoonlijke ervaringen of verhalen, maar nadrukkelijk ook met harde feiten, cijfers en analyses. Zodat de keuzes die wij hier iedere dag opnieuw maken, recht doen aan wat er écht gebeurt in ons land.